

Asia: VN/34601/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain 43 §:n ja ammattikorkeakoululain 32 §:n muuttamisesta (yhden opiskeluoikeuden säännös)

Lausunnonantajan lausunto

Ovatko esityksen tavoitteet kannatettavia?

Esityksen tavoitteet ovat sinänsä kannatettavia.

Onko esitys kannatettava? Perustelkaa myönteinen tai kielteinen kantanne.

Itse esitykseen suhtaudumme kriittisesti. On epäselvää esitetyn selvityksen perusteella, miten lakimuutos ehkäisisi tutkintojen kasautumista tai miten se edesauttaisi 50 %:n tavoitteen saavuttamisessa. Niin ikään työvoimapula-alat tulisi sulkea pois tästä tarkastelusta (esim. sosiaalityö ja varhaiskasvatus), eikä näille aloille hakeutumista tulisi haitata lainsäädännöllä. Esityksen tavoitteita voi edistää muilla keinoilla esimerkiksi oikean opiskelualan löytymisessä opintoneuvonnalla.

Ovatko esityksen vaikutusarviot oikeansuuntaiset? Puuttuuko vaikutusarvioista jotakin?

Monissa kohdissa on havaittavissa asenteellisuutta opiskelun tarpeellisuuteen nähden. Onko opiskelu koskaan tarpeetonta? Myös on syytä kyseenalaistaa, onko ns. kasautumista pidettävä epätoivottavana yhteiskunnan yleisen sivistystason kannalta. On myös epäselvää, missä määrin esityksen mennessä läpi resurssia tosiasiallisesti vapautuisi uusien hakijoiden käyttöön tai että opinto-oikeudesta luopuvan opetukseen käytetty resurssi tulisi laskennallisesti uuden opiskelijan käyttöön.

Muut huomionne esityksestä

Opiskelijalla tulee vastaisuudessakin olla oikeus hakea ja olla oikeus vaihtaa mielipidettään. Mekanistinen malli, jossa opiskeluoikeus päättyy, kun uusi otetaan vastaan, voi johtaa kohtuuttomiin tilanteisiin.

Tarkastelussa on kuitenkin myös syytä painottaa, että limittäin/ristiin tehtävät tutkinnot ja niiden aiheuttama työmäärä korkeakouluille otettaisiin tarkemmin vaikutusarvioissa huomioon mm. rahoitusmalleissa ja tutkintojen tavoitesuoritusajoissa.

Palviainen Santeri
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry